

การผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย

นางสาวบิทยา หมักนุรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-277-1

011502

I16549491

PRODUCTION OF ISLAMIC BOOKS IN THAI

Miss Pattama Muḍnuraksa

ศูนย์วิทยทรัพยากร
คณาจารย์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
นางสาวปัทมา หมักนุรักษ์
บรรณารักษศาสตร์
รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ
อาจารย์ ดร.อาณัติ หมานสนธิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

Handwritten signature

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Handwritten signature ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทวิมล)

Handwritten signature กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ)

Handwritten signature กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาณัติ หมานสนธิ)

Handwritten signature กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา สุรวดี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อนิสิต
อาจารย์ที่ปรึกษา
ภาควิชา
ปีการศึกษา

การผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
นางสาวปัทมา หมักนุรักษ์
รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ
อาจารย์ ดร.อาเนติ หมานสนธิ
บรรณารักษศาสตร์
2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติและความเป็นมาของการผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยโดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า

1. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยมีการผลิตแพร่หลายมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516
2. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยส่วนใหญ่ผลิตโดยสำนักพิมพ์และสถาบันทางศาสนาอิสลาม
3. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยแบ่งออกได้ตามที่ปรากฏในระบบการจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

วิธีวิจัยใช้การวิจัยจากเอกสารเป็นหลักคือ สํารวจหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยจนถึง พ.ศ. 2527 จำนวน 440 ชื่อเรื่องที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหอสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักพิมพ์ สมาคมและสถาบันต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลามที่เป็นแหล่งผลิตและรวบรวมหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยอีกจำนวน 11 แห่งแล้วจึงสัมภาษณ์แหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยที่สำคัญเพื่อรายละเอียดของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอในรูปของร้อยละ ผลของการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ เพราะหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยที่ใช้เป็นประชากรจำนวน 440 ชื่อเรื่องนั้น จัดพิมพ์ในช่วง พ.ศ. 2523-2527 มากที่สุดจำนวน 155 ชื่อเรื่อง (35.23%) หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยผลิตโดยสำนักพิมพ์ สมาคม และสถาบันทางศาสนาอิสลามมากที่สุดจำนวน 327 ชื่อเรื่อง (74.32%) และหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยมีเนื้อหาจำแนกได้ตามการแบ่งหนังสืออิสลามในระบบการจัดหมู่แบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันหมวดศาสนาอิสลาม (BP) จำนวน 360 ชื่อเรื่อง (81.82%)

หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยเล่มที่เก่าแก่ที่สุดได้แก่ หนังสือชื่อ "หนังสือรั้วซุนนี่แห่งสยาม" จัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2478 สำนักพิมพ์ที่จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกเมื่อ พ.ศ. 2493 ได้แก่ สำนักพิมพ์ ส. วงศ์เสงี่ยม

ในด้านการผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย แหล่งเงินทุนของสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นเงินที่ได้จากการบริจาค สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่จัดทำหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยสำหรับบุคคลทั่วไปทั้งชาวมุสลิมและผู้ที่สนใจ หนังสือส่วนใหญ่เป็นหนังสือแปลและจัดทำเป็นหนังสือปกอ่อน ปัญหาที่สำคัญในการผลิตหนังสือได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุน ผู้เขียนผู้แปลที่อุทิศตนแก่งานและการตลาด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ด้านการผลิตหนังสือ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำหนังสืออ้างอิงและหนังสือที่มีเนื้อหาในเรื่องที่ยังไม่มีการจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย รวมทั้งควรส่งเสริมให้มีการศึกษากันคว้าและวิจัยเกี่ยวกับอิสลามโดยมีหน่วยงานราชการเป็นผู้สนับสนุนและรับจัดพิมพ์ผลงานดังกล่าว นอกจากนี้สำนักพิมพ์หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยควรติดต่อขอความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากหน่วยงาน สมาคมและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการส่งเสริมและเผยแพร่ศาสนาอิสลาม

2. คำนำการควบคุมบรรณานุกรม แหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยทุกแห่งควรจัดส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติและควรติดต่อขอเลขประจำหนังสือสากล (ISBN) จากหอสมุดแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมบรรณานุกรมหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยและรายงานข้อมูลคานอิสลาม

3. คำนำการจำหน่าย ควรสนับสนุนการจัดจำหน่ายหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นตามร้านจำหน่ายหนังสือทั่วไป ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย มัสยิดและตามงานต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม นอกจากนี้สถาบันการศึกษาทั่วไปและสถาบันทางศาสนาอิสลามควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมและนิทรรศการทางศาสนาอิสลามเพื่อแนะนำหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยที่เหมาะสม และแหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ควรจัดส่งรายชื่อหนังสือไปยังห้องสมุดต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือสั่งซื้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Production of Islamic Books in Thai
Name Miss Pattama Mudnuraksa
Thesis Advisors Associate Professor Amporn Tikhara
 Dr. Anat Mansnit
Department Library Science
Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the development of Islamic book production in Thai with hypotheses that :

1. Islamic books in Thai have become popular since B.E. 2516.
2. Most of Islamic books in Thai were published by Islamic publishers and institutes.
3. The Library of Congress Classification scheme can be applied to Islamic books in Thai.

The documentary research was used in surveying Islamic resources published until B.E. 2527 of the National Library, university libraries in Bangkok, the Library of Prince of Songkhalanakin University, Pattani Campus and 11 Islamic publishers, associations and institutes. Interviews of publishers were followed for details of the information.

The data were presented in percentage and results of the study met its hypotheses. 155 titles (35.23 %) out of 440 titles that were used as population were published during B.E.2523 to B.E. 2527. Most of them

(327 titles or 74.32%) were published by Islamic publishers, associations and institutes. And also 360 titles (81.82%) of those books could be classified according to the schedules for Islam (BP class) of the Library of Congress Classification.

The book entitled "Nang-Sue Rua Sunni Haeng Siam" was the oldest one, produced in B.E. 2478. The first publisher of Islamic books in Thai was S. Wongsangiam founded in B.E. 2493.

Funds for Islamic book production in Thai were donations. The publishers published Islamic books in Thai both for Muslims and laymen, and most of their publications were translations and paperbacks. Important problems in Islamic book production were inadequacy of fund, devoted writers, translators and marketing.

Recommendations:

1. In production of the books, reference books and the books concerning special subjects that have never been published before should be promoted. Islam study and research should be encouraged and the government organizations should also be responsible for the publishing. More support from Islam organizations both in Thailand and foreign countries should be sought for this mission.

2. For bibliographical control, the publishers of Islamic books in Thai should send their books to the National Library and use ISBN (International Standard Book Number) so that the National library can function as the center of the network of Islamic publications in Thai.

3. About marketing, Islamic books in Thai should be promoted for widely circulation in general book stores, university book centers,

mosques and Islamic conventions. More activities and displays involving Islam should be held to introduce the suitable books. Publishers' lists should be sent to libraries as a tool for acquisition.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำจาก
รองศาสตราจารย์อัมพร ทิษะระ และอาจารย์ ดร. อาณัติ หนามสนธิ อาจารย์ผู้ควบคุม
การวิจัยซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนวทางและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดย
ตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักพิมพ์ สมาคมและสถาบันต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม
ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดีสำหรับข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย
ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทวิมลและผู้ช่วยศาสตราจารย์
วนิดา สุราตี ผู้เป็นประธานและกรรมการตรวจงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดาซึ่งสนับสนุนในค่าน้ำเงินทุนและกำลังใจตลอดมา
และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย.

ปัทมา หมักนุรักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทกัตย่อภาษาไทย	ง
บทกัตย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิจกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา	1
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐาน	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
2. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย	
ความสำคัญของหนังสือ	10
ความสำคัญของการอ่าน	12
ความสำคัญของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย	14
ประวัติความเป็นมาของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ..	17
3. วิธีดำเนินการวิจัย	23
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	58

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	71
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก ก บรรณานุกรมหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามหัวเรื่อง	80
ภาคผนวก ข นามานุกรมแหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็น ภาษาไทย	119
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์	157
ประวัติผู้เขียน	161

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและรายละเอียดของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามปีที่พิมพ์ 27
2	จำนวนและรายละเอียดของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามแหล่งผลิต 28
3	จำนวนและรายละเอียดของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามแหล่งผลิตโดยละเอียด 30
4	การจัดพิมพ์หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยของสำนักพิมพ์ ต่าง ๆ 36
5	ปัญหาในการผลิตและจำหน่ายหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็น ภาษาไทยของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ 38
6	จำนวนและรายละเอียดของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนก ตามการจัดหมู่ในหมวดศาสนาอิสลาม (BP) และหมวดอื่น ๆ ตามระบบ หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน 40
7	ประเภทของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามเลขหมู่ ในหมวด BP 41
8	ประเภทของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตาม สัญลักษณ์ของการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันในหมวดอื่น ๆ นอกจาก หมวดศาสนาอิสลาม (BP) 48
9	ประเภทของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตาม หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน 49
10	จำนวนหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย จำแนกตามหัวเรื่อง และช่วงปีที่จัดพิมพ์ 52
11	จำนวนและรายละเอียดของสัญลักษณ์ของการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ที่ใช้ไต่ตรงกับหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย 55